

URAVSTEMNING

Tariffoppgjøret 2024

Hovedtariffavtalen i staten 01.05.2024 – 30.04.2026

Merk deg ditt forbunds stemmefrist!

FELLESKAP
ER MIN OG DIN
TRYGGHET

 LO Stat

Til medlemmene

Årets tarifforhandlinger mellom LO Stat og staten endte med enighet etter tvungen mekling 24. mai.

Dette har vært det vanskeligste oppgjøret i min tid som LO Stat-leder. Vi måtte ta noen tunge valg underveis. Men de har vært nødvendig. For marsjordren fra dere medlemmer og tillitsvalgte før dette oppgjøret har vært at førsteprioritet må være å komme tilbake til likelydende tariffavtaler i staten.

Hovedårsaken til det er at siden Akademikerne fikk sin egen avtale i 2016, og Unio senere hoppet over til den avtalen i 2022, har vi opplevd en svært bekymringsfull utvikling. Vi ser en tiltakende ulikebehandling av statsansatte, der vi opplever at ansatte med samme utdanning, samme ansiennitet, som jobber ved siden av hverandre på den samme arbeidsplassen blir ulikt behandlet i tariffoppgjørene. Slik kan vi rett og slett ikke ha det!

Like bekymringsfullt: Det er tegn på at staten som arbeidsgiver er i ferd med å miste oversikten over lønnsdannelsen. Resultatet av dette er at frontfagsmodellen, og dermed også den norske modellen utfordres. Slik kan det heller ikke være. Ingen er tjent med at staten leder an i en eskalerende lønns spiral der noen får store tillegg, mens andre får lite eller ingenting. Det er når forhandlinger skjer i samme rom, og med utgangspunkt i felles lønnsmasse, at alle statsansatte kan ivaretas.

Noen trekker fram et narrativ der LO/YS representerer de lavtlønte, mens Akademikerne og Unio har de langtidsutdannede med høy lønn. Det stemmer ikke. Det store flertallet av LOs medlemmer i staten er langtidsutdannet, men vi organiserer fra topp til bunn og i de fleste grupper ansatte.

For LO Stat er det viktig å ivareta alle, og ikke bare enkeltgrupper.

Vi har kjempet lenge for likelydende avtaler, og gikk inn i forhandlingene med stor tro på å få i havn en rettferdig og framtidsrettet tariffavtale, som har i seg både et sentralt og et lokalt element, hvor vi ikke gir fra oss streikeretten og hvor vi kan sikre muligheten for likebehandling.

Det betyr at vi aksepterte større lokale avsetninger enn vi ønsket oss i år. Jeg er sikker på at våre mange dyktige tillitsvalgte kommer til å kjempe hardt for at våre medlemmer skal få sin rettferdige andel av i de lokale forhandlingene. Samtidig må det ikke herske tvil om at LO Stat står fast på den tariffpolitikken som er vedtatt, og vi vil fortsatt kjempe for sentrale tillegg, for likelønn og for at alle blir ivaretatt i oppgjørene framover. Likelydende avtaler vil sørge for at vi bedre er i posisjon til det.

Totalen i dette meklingsresultatet ble kanskje ikke det alle forventet seg, men flertallet i forhandlingsdelegasjonen vår mener at å komme tilbake til likelydende tariffavtaler er det aller viktigste med tanke på tariffoppgjørene i årene framover.

Litt om hovedtrekkene i meklingsresultatet:

- Lønnsoppgjøret er i henhold til frontfaget på 5,2 prosent
- Fordelingen sentralt/lokalt 25/75
- Sentralt generelt tillegg på 0,75 % til alle
- Lokal avsetning på 2,15 % av lønnsmassen i den enkelte virksomhet
- En hovedtariffavtale som har med regler for minstelønn og godskrivning
- En avtale som legger til rette for at vi igjen kan få likelydende hovedtariffavtaler i staten

Uravstemningen over resultatet skal gjennomføres før sommerferien. Jeg ber om at du tar deg tid til å lese mer om resultatet når du får uravstemningsmaterialet – og at du så avgir din stemme.

LO Stats forhandlingsutvalg anbefaler medlemmene å stemme ja til meklingsresultatet.

Vi viser ellers til forbundenes informasjon og Riksmeklers møtebok. Sistnevnte finner dere på LO Stats hjemmesider lostat.no.

Egil Andre Aas

Leder i LO Stat

Kortversjon av meklingsresultatet

Fordeling av disponibel ramme

Med virkning fra 1.mai 2024 gis det et generelt tillegg på 0,75 % til alle ansatte.

Sentralt avsatte midler utgjør samlet 25 % av disponibel ramme.

75 % av disponibel ramme er avsatt til lokale forhandlinger med virkning fra 1. mai 2024. Det utgjør 2,15 % pr. dato av lønnsmassen. Forhandlingene skal gjennomføres innen 31. oktober 2024.

Samlet ramme for oppgjøret er 5,2 %

Likelydende avtaler

Forhandlingsutvalget har takket ja til et tilbud om likelydende hovedtariffavtaler i staten. Ulike hovedtariffavtaler og dermed ulike lønns- og arbeidsvilkår har over tid blitt et stadig større problem i staten og har mange steder medført ulikebehandling av ellers like ansatte.

Likelydende hovedtariffavtaler var LO Stats viktigste krav i dette oppgjøret. Summen av partenes krav har medført at likelydende hovedtariffavtaler i staten i hovedsak må bygge på den tidligere avtalen mellom staten og Akademikerne og Unio. Unntakene er bestemmelsene om minstelønn for hver enkelt stillingskode (vedlegg 1) og godskrivingsregler ved ansettelse (§ 5 A). Dette er viktige kollektive elementer som påvirker lønnsdannelsen i virksomhetene og som er mulige å bygge videre på i senere hovedoppgjør.

I tillegg inkluderer det anbefalte resultatet et sentralt generelt tillegg til alle ansatte pr. 1. mai 2024, noe som ikke har blitt gitt på det andre avtaleområdet siden 2016.

De aller fleste endringene i hovedtariffavtalen følger av likelydende avtaler. De viktigste av disse er:

- Bortfall av hovedlønnstabell i vedlegg 1 og derav endring til kronebeløp for alle bestemmelser hvor lønnstrinn er brukt.
- Endringer i Del 1 – Sentrale bestemmelser, på grunn av ulike bestemmelser i de tidligere avtalene.
- Endringer i Del 2 – Lokale bestemmelser, på grunn av ulike bestemmelser i de tidligere avtalene.
- Mindre endringer i del 3 - Fellesbestemmelser

Endringer i hovedtariffavtalen

Ny tekst i hovedtariffavtalen er markert med **fet** skrift. Fjernet tekst er ikke markert, men omtalt her. Ny hovedtariffavtale finner man i Riksmeklerens møtebok som ligger på LO Stats nettsider.

Del 1 – Sentrale bestemmelser

Del 1 – Sentrale bestemmelser har blitt gjort lik samme del i den gamle avtalen mellom staten og Akademikerne/Unio og endringene følger derfor av likelydende avtaler.

1.2 Lønnstabeller

Hovedlønnstabellen er fjernet som følge av likelydende avtaler.

1.3.3 Arbeidsleder

Bestemmelsen er fjernet som følge av likelydende avtaler.

1.4 Endringer i perioden

Nummerering og overskrift er endret som følge av likelydende avtaler, nummerering i ny avtale er 1.3. Innholdet er endret slik at partene ved uenighet om endringer i hovedtariffavtalen i perioden ikke lenger kan tvistes i henhold til tjenestetvistloven § 29. Denne tvistemuligheten har ikke blitt brukt på lang tid.

Del 2 – Lokale bestemmelser

2.1 Parter

Følgende setning har blitt tatt inn til sist i bestemmelsen:
«Partene bør sammen, og hver for seg, sørge for god opplæring i hovedtariffavtalen.»

2.2 Forhandlingssteder

Bestemmelsen om tvisteløsning vedrørende delegering av forhandlinger som var med i tidligere hovedtariffavtale mellom staten og LO Stat/YS stat har blitt tatt inn som nytt andre avsnitt.

2.3 Lokal lønnspolitikk

Første avsnitt:

Lokal lønnspolitikk skal nå inkludere omtale av bruk av de lokale forhandlingshjemlene og rutiner for bruk av dem.

Arbeidstitler kan brukes i tillegg til stillingskodene i lønnsplanheftet. Dette har allerede vært etablert praksis i mange virksomheter.

Omtalen av etablering av lokal minstelønn knyttet til utdanning følger av likelydende avtaler.

Andre avsnitt:

Følgende setning er tatt inn: «Den lokale lønnspolitikken utformes slik at den sikrer alle en rimelig lønnsutvikling over tid og...». Dette er en tydeliggjøring av de lokale partenes helhetlige ansvar for alle ansatte.

2.5.1 Lokale forhandlinger

Det avsetter 2,15 % av lønnsmassen pr. 1. mai 2024 til lokale forhandlinger. Forhandlingene skal avsluttes innen 31. oktober 2024.

Setningen «Oppnås det ikke enighet, fordeles avsetningen forholdsmessig etter årslønnsmassen.» knytter seg til delegering av forhandlingene og er tatt inn som en følge av likelydende avtaler.

Punkt a) i andre opplisting er ikke en materiell endring. Teksten stod tidligere som brødtekst under denne opplistingen.

2.5.2 Årlig lønnsregulering for ledere

Ny siste setning i tredje avsnitt: «Disse stillingenes årsverk skal ikke telles med i utregning av den lokale avsetningen.»

Utrekning av pott ved lokale forhandlinger skjer ved at DFD i forbindelse med lokalt brev beregner gjennomsnittslønn for hver enkelt virksomhet. De lokale partene skal bruke denne gjennomsnittslønnen og multiplisere med antall årsverk og avsetningen angitt i prosent. Endringen betyr at årsverkene som omfattes av forhandlinger etter 2.5.2 ikke skal telle med når man regner ut lokal pott etter 2.5.1.

2.5.3 Særlige grunnlag

I nr. 1 bokstav b er det gjort endringer som muliggjør forhandlinger på grunnlag av gjennomførte effektiviseringstiltak som ikke har vært planlagt.

I nr. 2 har «beholde» og «rekruttere» byttet plass.

2.5.4 Virkemidler

Endringer som følge av likelydende avtaler.

2.5.6 Lønnsvurdering etter permisjon uten lønn

Nytt punkt, men innholdet er hentet fra 2.5.5. Bakgrunnen for endringen er at overskriften i 2.5.5 ikke var dekkende for innholdet og passer bedre som eget punkt. Innebærer ingen realitetsendring.

2.6.3 Gjennomføring av lokale forhandlinger etter punkt 2.5.1

Følgende setning er lagt til sist i første avsnitt: «Partene skal i det forberedende møtet diskutere hvorvidt deler av potten skal brukes til generelle tillegg og/eller gruppetillegg.»

Følgende setning er lagt til først i andre avsnitt: «Lokale forhandlinger forutsetter at partene opptre som likeverdige parter.» Setningen var tidligere setning nr. 2 i avsnittet.

Nytt femte avsnitt stod tidligere i nummerert liste (nr. 8), men er flyttet til eget avsnitt for å understreke at lokale parter ikke kan avtale seg bort fra dette.

2.7.1 Delegererte forhandlinger etter pkt. 2.5.1 og 2.5.3 nr. 1

Endringer følger av likelydende avtaler.

2.7.2 Statens lønnsutvalg

Endringer følger av likelydende avtaler.

Del 3 – Fellesbestemmelsene

§ 2 Definisjoner

Endringer følger av likelydende avtaler. Definisjon av årslønn i nr. 1 er videreført fra tidligere hovedtariffavtale mellom staten og LO Stat/YS Stat, men er tilpasset likelydende avtaler.

§ 3 Lønnsfastsettelse

Endret som følge av likelydende avtaler.

Tidligere nr. 5 og nr. 6 gjenfinnes i ny § 5 B.

§ 5 A Godskrivingsregler

Videreføring av tidligere § 5 Godskrivingsregler. Ett lønnstrinn er erstattet med kroner 8 000 og minste avlønning etter bokstav B nr. 1 er erstattet med kroner 513 100 som tilsvarer verdien av tidligere bestemmelse (lønnstrinn 51) tillagt sentralt tillegg (0,75 %).

I siste ledd er maksimal godskrivning endret fra «fem lønnstrinn» til «40 000 kroner».

§ 5 B Lønnsamtale

Endret som følge av likelydende avtaler. Bestemmelsen i gammel § 3 nr. 5 og 6 er videreført i denne bestemmelsen. Ny nummerering av bestemmelsen som følge av likelydende avtaler.

§ 6 Permisjoner som ikke avbryter stillingsansienniteten

Endret som følge av likelydende avtaler.

§ 7 Arbeidstid

Oppdatert henvisning sist i nr. 2.

§ 9 Lønnsutbetalinger

«(...) ved utbetalingsanvisning» er erstattet med «(...) dersom ikke slik betalingsmåte er umulig, eller svært byrdefull for arbeidstaker eller arbeidsgiver.»

§ 10 Lønn ved overgang til annen stilling

Endringene i nr. 4 er språklig og ikke materiell.

§ 11 Lønn under sykdom

I nr. 2 er «dog» erstattet med «men». Endringen er språklig og ikke materiell.

§ 21 Militærtjeneste og sivil tjeneste

Endringen i nr. 3 følger av likelydende avtaler.

Del 4 – Pensjon

Ingen endringer

Del 5 – Diverse

5.2 Midler til opplærings- og utviklingstiltak (OU-midler)

En referanse til særavtale om opplærings- og utviklingsmidler er tatt inn i bestemmelsen.

5.3.1 Medbestemmelse, samarbeidskompetanse og felles opplæring

Det avsettes 7 millioner kroner til felles opplærings- og utviklingstiltak for ledelsen og tillitsvalgte, mot tidligere 6 millioner kroner.

5.3.2 Kompetanseutvikling

Kunstig intelligens er inkludert i strekpunkt nr. 3

«fellesopplæring i hovedtariffavtalen» er tatt inn som eget strekpunkt.

Det avsettes 26 millioner kroner til kompetanseutvikling, mot tidligere 25 millioner kroner.

Avsetning til 2 millioner kroner til opplæring etter reforhandlet hovedavtale er fjernet i bokstav C. Disse midlene er tilført 5.3.1 og 5.3.2.

5.5 Inn i tariffområdet

Endringen i nr. 5 følger av likelydende tariffavtaler.

5.6 Seniorpolitikk

Endret overskrift.

5.6.1 Seniorpolitiske tiltak

Endret til mer presis overskrift.

5.6.2 Reduksjon i leseplikt i statlige grunn- og videregående skoler

Endret i tråd med bestemmelser i KS-området.

NY 5.7 Livsfasepolitikk

Ny bestemmelse. Tidligere 5.7 og 5.8 blir ny 5.8 og 5.9

Protokolltilførsler

Nye protokolltilførsler:

Nr. 1

Det er enighet om et partssamarbeid som skal vurdere en eventuell tilbakeføring av lederstillinger på Statens lederlønnssystem til hovedtariffavtalen.

Arbeidet skal vurdere formålet med og konsekvenser av tilbakeføring.

Arbeidsgruppen skal videre vurdere:

- hvordan tilbakeføring kan gjennomføres
- behov for tilpasninger i hovedtariffavtalen og konkrete forslag til tekst for slike justeringer
- virkningstidspunkt for tilbakeføring

Arbeidet ferdigstilles innen 15. januar 2025.

Arbeidsgruppens anbefalinger tas opp til forhandlinger mellom partene.

Nr. 2

Partene vil i perioden arbeide med fellesbestemmelsene § 7 med sikte på å gjøre bestemmelsen mer tilgjengelig. Arbeidet vil kun innebære språklig modernisering uten materielle endringer i bestemmelsens innhold.

Nr. 3

Partene i staten er enige om at det nedsettes en partssammensatt arbeidsgruppe

for å vurdere ulike modeller for kompensasjon for ubekvem arbeidstid etter § 15. Arbeidsgruppen leverer en rapport innen utgangen av februar 2025.

Vedlegg 1 Lønnsplan

Hovedlønnsstabell er fjernet og lønnstrinn er erstattet med kronebeløp. Det er inntatt tekst først i vedlegget som sikrer at minstelønnsbestemmelser reguleres med avtalt generelt tillegg. De endringer som er gjort følger av likelydende tariffavtaler.

URAVSTEMNING

Stemmeseddel

Uravstemning om hovedtariffavtalen i staten
01.05.2024 – 30.04.2026

Merk deg ditt forbunds stemmefrist!

Jeg sier **JA** til forslaget:

Jeg sier **NEI** til forslaget:

(Sett kun kryss i en rute. Stemmesedler med mer enn ett kryss blir forkastet!)

LO Stat